
Ramses

Chrám milionu let

Iset strávila bezesnou noc, Šenar lhal. Ramses by nikdy neopustil Egypt a nevláčel se jen tak pro zábavu po cizích zemích. Kdyby nebyl přítomen pohřebním obřadům Set-chiho, bylo by to proti jeho vůli.

Ramses se k ní rozhodně zachoval krutě. Ona ho ale nezradí tím, že se vrhne do Šenarovy náruče. Iset neměla nejmenší chuti stát se královnou a opovrhovala tím ctižádostivcem s tváří jako měsíc a lísavými slovy, který si byl tolik jist svým vítězstvím!

Její úkol byl jasný: upozornit Ramsese na spiknutí, které proti němu organizuje jeho starší bratr, a na jeho záměry.

Napsala na papyrus dlouhý dopis, kde podrobně vylíčila Šenarovy návrhy, a zavolala si nadřízeného královských posílů, pověřených přepravou pošty do Memphidy.

„Tento vzkaz je velmi důležitý a naléhavý.“

„Osobně se o něj postarám,“ ujistil ji úředník.

Provoz v thébském říčním přístavu se v období smutku značně snížil, stejně jako v Memphidě. V přístavišti vyhrazeném pro rychlé lodě mířící na sever podřimovali vojáci. Nadřízený královských posílů zavolal na jednoho námořníka.

„Zvedni kotvu, vyplouváme.“

„To není možné.“

„Z jakého důvodu?“

„Karnacký velekněz zabavil loď.“

„Nikdo mě neupozornil.“

„Příkaz právě přišel.“

„Přesto zvedni kotvu. Mám důležitý vzkaz pro královský palác v Memfidě.“

Na palubě lodi, kterou si chtěl úředník vypůjčit, se objevil muž.

„Příkaz je příkaz,“ prohlásil, „a vy ho musíte respektovat.“

„Kdo jste, že se mnou mluvíte takovým tónem?“

„Šenar, faraónův starší syn.“

Nadřízený královských posílů se uklonil.

„Promiňte mi laskavě moji opovážlivost.“

„Zapomenu na to, když mi předáte ten vzkaz, který vám svěřila krásná Iset.“

„Ale...“

„Je skutečně určen královskému paláci v Memfidě?“

„Vašemu bratru Ramsesovi.“

„Právě odplouvám, abych u něho byl co nejdříve. Bojíte se, že nejsem vhodným poslem?“

Úředník předal Šenarovi zprávu.

Jakmile loď nabrala rychlost a vzdálila se od Théb, Šenar Isetin dopis roztrhal a kousky papyru rozvál vítr.

Letní noc byla teplá a voňavá. Jak uvěřit, že Setchi opustil svůj lid a duch Egypta oplakává smrt krále hodného monarchů Staré říše? Večery byly obvykle veselé a rušné. Na návších i v uličkách měst se tančilo, zpívalo a vyprávěly se příběhy, hlavně bajky, kde zvířata přebírala místa lidí a jednala s větší moudrostí. V období smutku a mumifikace královského těla však smích a zábava zmizely.

Hlídač, žlutý Ramsesův pes, spal opřený o bok Zabijáka, mohutného lva, pověřeného hlídáním soukromé regentovy zahrady. Pes a lev se usadili na svěží trávě poté, co ji zahradníci pokropili.

Jeden z nich byl Řek, Menelaův voják, který se vmísil mezi skupinu. Než zahradu opustil, odložil na záhonu lilí otrávené masové kuličky. Mlsnota

nenechá obě zvířata v klidu. I když bude šelma umírat dlouhé hodiny, žádný veterinář ji nezachrání.

Hlídač zvěřil neobvyklý pach jako první.

Zív, protáhl se, nasál noční vzduch a drobným klusem se rozběhl k liliím. Bambulátý čenich ho táhl ke kuličkám, které dlouho očichával. Pak se obrátil ke lvu. Hlídač nebyl sobecký a nechtěl se z tak krásného nálezu těšit sám.

Tři vojáci seděli na ohrazení zahrady a spokojeně sledovali, jak se lev vzpamatoval z otupělosti a jde za psem. Ještě chvilka trpělivosti a cesta bude volná. Dostanou se bez problémů až k Ramsesovu pokoji, překvapí ho ve spánku a odnesou na Menelaovu loď.

Pes se lvem znehyněli s hlavami u záhonu.

Spokojeně si lehli mezi květiny.

Za deset minut jeden z Řeků seskočil na zem. Vzhledem k množství a síle jedu musela být velká šelma už ochrnutá.

Průzkumník dal svým kamarádům znamení a ti se k němu připojili v aleji, vedoucí k Ramsesovu pokoji. Chystali se vniknout do paláce, když je podivné vrčení přimělo se obrátit.

Setkali se s upřeným pohledem Zabijáka a Hlídače, kteří stáli těsně za nimi. Mezi polámanými liliemi ležely nedotčené masové kuličky, jak je tam zanechal psi čenich. Lev si ověřil podloženost přítelovy předtuchy a otrávenou potravu podupal.

Tři Řekové ozbrojení noži se k sobě přitiskli.

Zabiják roztáhl drápy a s otevřenou tlamou se vrhl na veřelce.

Řecký důstojník, kterému se podařilo vetřít do osobní Ramsesovy gardy, pomalu kráčel spícím palácem směrem k regentovým pokojům. Měl prohlížet chodby a upozorňovat na přítomnost všeho neobvyklého. Vojáci ho dobře znali, a nechali ho proto s naprostým klidem projít.

Řek zamířil ke granitovému prahu, kde spal Serramanna. Neprohlašoval snad Sardiňan, že kdo se bude chtít dostat k Ramsesovi, musí napřed podříznout hrdlo jemu? Jakmile ho odstraní, bude regent zbaven svého hlavního ochránce a jeho garda se připojí k Šenarovi, novému pánu Egypta.

Řek se zastavil a poslouchal.

Žádný zvuk, pouze pravidelné oddechování spáče.

Navzdory fyzické síle potřeboval Serramanna přece jen několik hodin spánku. Možná se ale zachová jako kočka a probudí se, až ucítí nebezpečí. Řek ho musí překvapit a neoponechat své oběti žádnou možnost reakce.

Opatrný důstojník ještě chvíli poslouchal. Není žádných pochyb: Serramanna je mu vydán napospas.

Řek vytáhl z pouzdra dýku a zadržel dech. Se zuřivým rozmachem se vrhl spícímu muži po hrdle.

Za útočnickovými zády se ozval vážný hlas.

„Na zbabělce je to vynikající výkon.“

Řek se obrátil.

„Zabil jsi tělo ze slámy a hadrů,“ vysvětlil mu Serramanna. „Podobný útok jsem čekal, a tak jsem napodobil oddychování spáče.“

Menelaův člověk sevřel rukojeť dýky.

„Odhod zbraň.“

„Stejně ti podřežu hrdlo.“

„Zkus to.“

Sardiňan převyšoval Řeka nejmíň o tři hlavy.

Dýka prořezala vzduch. Navzdory své výšce a váze se Sardiňan pohyboval s překvapující obratností.

„Neumíš se ani bít,“ konstatoval Serramanna.

Podrážděný řecký voják se pokusil o fintu: úskok stranou a pak výpad dopředu, hrotem ostří na protivníkovo břicho.

Sardiňan mu hranou pravé ruky přerazil zápěstí a potom mu levou pěstí prorazil spánek. Řek se zhroutil s vyhřezlým jazykem a skelným pohledem. Byl mrtev dřív, než dopadl na zem.

„O jednoho zbabělce míň,“ zabručel Serramanna.

Probuzený Ramses se dozvěděl o obou neúspěšných atentátech. Na zahradě podlehli tři vojáci lvím drápům a na chodbě odešel na věčnost další Řek, člen regentovy osobní gardy.

„Chtěli vás zabít,“ prohlásil Serramanna.

„Promluvil ten muž?“

„Neměl jsem čas ho vyslechnout. Nelitujte to nemešlo, jako voják nestál vůbec za nic.“

„Nebyli ti Řekové Menelaovi lidé?“

„Já toho tyrana nesnáším. Dejte mi možnost utkat se s ním v osobním souboji, a odešlu ho do pekla, kterého se tak bojí! Do pekla přízraků a beznadějných hrdinů.“

„Prozatím jenom zdvojnásobíš gardu.“

„Obrana není dobrá strategie, princí. K vítězství vede jedině útok.“

„Je ovšem třeba odhalit nepřítele.“

„Menelaos a jeho Řekové! Jsou to lháři a pokrytci. Co nejrychleji je vyženěte, jinak začnou znovu!“

Ramses položil Serramannovi ruku na rameno.

„Čeho bych se měl bát, když ty jsi mi věrný?“

Zbytek noci strávil Ramses na zahradě se svým lvem a psem. Šelma usnula a Hlídač podřimoval. Setchiho syn snil o pokojném světě, ale lidské vášně nerespektovaly ani období mumifikace zesnulého faraóna.

Mojžíš měl pravdu: proječováním šlechetnosti vůči nepřítelům násilí nezastavíme, ale právě naopak! Vzbudíme v nich dojem, že mají co do činění se slabochem, kterého není těžké zničit.

Na úsvitu vystoupil Ramses z temnot své bolesti. Přestože je Setchi nenahraditelný, musí se jeho syn dát do práce.

V Setchiho Egyptě byly chrámy zodpovědny za přerozdělování potravin a výrobků, které jim byly svěřeny. Od zrodu faraónské civilizace vyžadoval zákon Maat, křehké bohyně spravedlnosti a pravdy, aby každé dítě země velebil bohy a nic mu nechybělo. Jak se veselit, když bude jediný žaludek trpět hladem?

Na vrcholu státní moci byl faraón zároveň kormidlem, které udávalo směr, i kapitánem lodi zajišťujícím soudržnost posádky. Musel udržovat pevnou solidaritu, bez níž by se společnost rozpadla a zahynula na vnitřní konflikty.

Ačkoliv oběh potravin závisel zejména na úřednících, jejichž schopnosti byly jedním z klíčů egyptské prosperity, pracovalo ve shodě s chrámy i několik nezávislých obchodníků, cestujících a volně obchodujících po celé zemi.

To byl i případ Raji, Syřana usazeného v Egyptě už deset let. Měl dopravní loď a stádo oslů, neustále se pohyboval sem a tam, ze severu k jihu a z jihu na sever, a prodával víno, masové konzervy a vázy dovážené z Asie.

Byl střední postavy, nosil špičatou bradku a tuniku s barevnými pruhy, byl zdvořilý, diskrétní, poctivý a těšil se úctě mnohých zákazníků, kteří oceňovali jeho náročnost na kvalitu a mírné ceny. Sžil se se svou novou zemí tak dokonale, že mu jeho pracovní povolení bylo každoročně prodlužováno bez průtahů. Jako tolik jiných cizinců splynul s obyvatelstvem a nijak se od místních nelišil.

Nikdo netušil, že obchodník Raja je špion ve službách Chetitů.

Měl od nich za úkol posbírat maximum informací a bez prodlení je předávat. Tak si budou asijští válečníci moci vybrat k útoku na faraónovy vazaly nejpříhodnější chvíli a zmocnit se jejich území, než zaplaví samotný Egypt. Protože se Raja přátelil s četnými důstojníky, celníky a policisty, dozvídal se spoustu důvěrností a výtah z nich pak posílal do hlavního města Chetitů Chattušaše formou kódovaných zpráv, ukrytých v alabastrových vázách, určených náčelníkům klanů v jižní Sýrii, oficiálním spojenci Egypta. Několikrát se stalo, že celníci prohledali náklad a četli Rajovy texty, ale viděli jen nevinná obchodní sdělení a faktury, které měly být zaplacený. Syrský dovozce, další člen špionážní sítě, dodával vázy jejich adresátům a sdělení pak jednomu ze svých kolegů v severní Sýrii, která byla pod chetitským protektorem. Tento kolega je potom dopravil až do Chattušaše.

Chetitská říše, největší vojenská mocnost blízké Asie, tak mohla na základě zpráv z první ruky měsíc za měsícem sledovat egyptský politický vývoj.

Setchiho smrt a období smutku se zdály být skvělou příležitostí k útoku na Egypt. Raja však velmi naléhal a přesvědčoval chetitské generály, že by se vrhli do nesmyslného dobrodružství. Egyptská armáda nebyla, jak se mylně domnívali, demobilizována, ale právě naopak: z obavy před vlnou invazí zdvojnásobila zabezpečení hranic, než bude ustaven nový monarcha.

Díky žvanivosti Ramsesovy sestry Dolenty se navíc Raja dozvěděl, že Šenar, starší bratr budoucího krále, se nesmíří s tím, že bude odsunut do pozadí. Řečeno jinými slovy, organizuje spiknutí, aby se zmocnil vlády ještě před korunovací.

Špión Šenarovu osobnost dlouho studoval: aktivní, obratný, citžádostivý, neúprosný, když je ve hře jeho osobní prospěch, lstivý a s velice odlišným charakterem než Setchi a Ramses. Vidět ho na trůnu představovalo perspektivu spíše potěšující, protože se zdálo, že padl do léčky nastražené Chetity, kteří předstírali rozhodnou vůli navázat s Egyptem ty nejlepší diplomatické

a obchodní vztahy a zapomenout na staré střety. Nevzdal se snad i Setchi příležitosti zmocnit se slavné pevnosti Kadeš, brány k chetitskému obrannému systému? Nejvyšší vládce anatolských válečníků se s oblibou nechával slyšet, že opouští všechny rozpínavé cíle, protože doufá, že nový faraón uvěří jeho ujišťování a sníží své vojenské síly.

Raja pozorně zjišťoval, kdo jsou Šenarovi spojenci a jaký je jeho plán. Instinkt ho orientoval na řeckou kolonii usazenou v Memfidě. Vždyť Menelaos se jasně ukázal jako krutý žoldnér, jehož nejkrásnějšími vzpomínkami byly masakry spáchané v Troji. Podle lidí z jeho okolí by řecký panovník další pobyt v Egyptě už nesnesl. Snil o návratu s Helenou do Lakedaimonie, aby tam mohl oslavovat svá vítězství. Šenar musel zřejmě bohatě zaplatit několika řeckým žoldákům, aby ho zbavili Ramsese a on se mohl ujmout Setchiho nástupnictví.

Raja dospěl k přesvědčení, že Ramses bude pro Chetity nebezpečným faraónem. Byl bojovný, měl stejné odhodlání jako jeho otec a mohl se nechat unést prudkostí svého mládí. Bylo rozhodně lepší podporovat záměry tvárnějšího a vyrovnanějšího Šenara.

Zprávy však nebyly dobré: podle jednoho palácového sluhy bylo několik řeckých žoldnérů zabito, když se pokusili zavraždit Ramsese. Zdálo se, že spiknutí nemělo úspěch.

Příští hodiny budou poučné: buď se Šenarovi podaří vyvléknout se z podezření a bude mužem s budoucností, nebo toho nebude schopen a pak si zaslouží, aby byl odstraněn.

Menelaos dupal po štítu, který mu pomohl odrazit tolik ran na bitevním poli, a zlomil jedno z kopí, jež prorazila hrudi četných Trojanů. Potom uchopil vázu a mrštil jí o zeď předpokoje ve své vile.

Ještě plný vzteku se obrátil k Šenarovi.

„Porážka... Jak to porážka! Moji mužové nejsou nikdy poraženi, to si zapamatujte! Vyhráli jsme trojskou válku, jsme vítězové!“

„Je mi líto, že s vámi nemohu souhlasit. Ramsesův lev zabil tři vaše žoldnéře a Serramanna čtvrtého.“

„Byli zrazeni!“

„Ne, jenom neschopní splnit úkol, kterým jste je pověřil. Teď vám Ramses nedůvěřuje. Nepochybně nařídí vaše vypovězení.“

„Neodjedu bez Heleny...“
„Prohrál jste, Menelae.“
„Váš plán byl pitomý!“
„Přesto se vám zdál uskutečnitelný.“
„Odejděte odtud!“
„Připravte se na odjezd.“
„Vím, co mám dělat.“

Nosič opánků a osobní Ramsesův sekretář Ameni byl regentův přítel z dětství. Přisahal princovi věrnost a spojil svůj osud s jeho, ať se děje, co se děje. Malý, křehký, hubený, s vlasy prořídlymi navzdory mládí, neschopný nosit něco těžkého, avšak neúnavně pracovitý a vynikající písař, neustále skloněný nad listinami, z nichž vybíral to podstatné, aby byl Ramses dokonale informován. Ameni neměl žádné vlastní ambice, ale u svých dvaceti podřízených elitních úředníků nesnášel sebemenší nepřesnost. Přesnost a disciplína byly pro něho posvátné.

I když si příliš nevážil takových hrubců, jako byl Serramanna, uznával, že při obraně Ramsese před řeckým útočníkem byl velice úspěšný. Princova reakce ho překvapila. Budoucí faraón ho s naprostým klidem požádal, aby mu podrobně popsal hlavní státní útvary, jejich chod a vzájemné vztahy.

Když Serramanna upozornil Ameniho na Šenarův příchod, byl osobní regentův tajemník podrážděn. Návštěva ho vyrušila právě ve chvíli, kdy studoval reformu starých zákonů o využívání pramic pro hromadnou přepravu.

„Nepřijímej ho,“ doporučil Ameni Ramsesovi.
„Šenar je můj bratr.“
„Je to intrikán, který jde jenom za svým osobním ziskem.“
„Myslím, že vyslechnout ho musím.“

Ramses přijal bratra v zahradě. Lev ležel ve stínu sykomory a vypadal, že spí, a žlutý pes ohryzával kost.

„Jsi hlídán líp než Setchi!“ vyslovil údiv Šenar. „Člověk se k tobě skoro nemůže dostat.“

„Nevíš, že se Řekové pokusili vniknout do paláce s nepřátelskými úmysly?“
„To samozřejmě vím, ale právě jsem odhalil jméno autora toho spiknutí.“
„Jak jsi to zjistil, bratříčku?“
„Menelaos se mě pokusil podplatit.“

„Co ti nabídl?“

„Abych se zmocnil trůnu.“

„A ty jsi odmítl.“

„Miluji moc, Ramsesi, ale znám své hranice a nemám v úmyslu je překračovat. Budoucím faraónem jsi ty a nikdo jiný. Vůle našeho otce musí být respektována.“

„Proč podstoupil Menelaos takové riziko?“

„Pro něho je Egypt vězením. Jeho přání vrátit se s Helenou do Lakedaimonie ho připravilo o rozum. Je přesvědčen, že jeho manželku držíš násilím. Mojí rolí by bylo vypovědět tě do oáz, osvobodit Helenu a jemu dovolit odplout.“

„Helena jedná podle své svobodné vůle.“

„V očích Řeka je něco takového nepředstavitelné. Žena musí být vždy řízena mužem.“

„Že by byl natolik omezený?“

„Menelaos je tvrdohlavý a nebezpečný. Reaguje jako řecký hrdina.“

„Co mi radíš?“

„Vzhledem k neodpuštělnému činu, který spáchal, ho okamžitě vypověz.“